

Monimuotoisuuden turvaamisen haasteet Suomessa

Mikael Hildén
Suomen ympäristökeskus
Tutkimusosasto

Tutkijaryhmämme totesi arviossaan, että monimuotoisuuden suojeleminen on edistynyt selvästi kansallisen biodiversiteettiohjelman aikana. Tästä ei kuitenkaan seuraa se, että tulisi jatkaa täsmälleen samalla tavalla. Ensinnäkin toimenpiteet ovat olleet riittämättömät, koska yhteiskunnallisiin muutoksiin perustuvat paineet ovat niin vahvat. Toiseksi tilanne muuttuu: paineet kehittyvät ja vaikuttavat ympäristön tilaan. Haasteet pitää siksi johtaa nykytilan arvioinnista, nykyisistä kehityssuunnista ja toimenpiteistä sekä nousevista paineista.

Kuusi avainkäsitettä tai -sanaa kiteyttää haasteet. Ensimmäinen on *sopeutuva luonnonvarojen käyttö ja hoito*. Sen ydinajatuksiin kuuluu se, että hyväksytään, että ei tiedetä täsmällisesti, mitä voi ja pitää tehdä. On oltava valmis myös perääntymään ja tarkistamaan suunta, ennen kuin ongelmien mittasuhteet ovat hallitsemattomat (vrt. ajankohtainen bioenergiaindustrian ja suo-ojituksessa tehdyt virheet). Toinen avainsana on *kannustavuus*, jonka tulee merkitä sitä, että monimuotoisuuden turvaamista palkitaan yhteiskunnallisesti, että hyväksytään myös epätäydellisiä ja epätarkkoja tuloksia monimuotoisuuden turvaamisesta, samalla kun pyritään antamaan erityistä tunnustusta ”loistaville suorituksille”. Kolmas, molempiin edellisiin liittyvä avainsana on *innovatiivisuus*, johon sisältyy valmius ottaa riskejä, ja tiettyjen ehtojen hyväksyminen esimerkiksi luonnonvarojen hyödyntämisessä. Tarvittavat innovaatiot ovat sekä yhteiskunnallisia että teknisiä. Neljäs käsite on *tavoitteiden konkreettisuus*, joka myös edellyttää vastuiden ja resurssien osoittamista ja seurannan järjestämistä. Viides on *kansainvälisyys*. Suomen tulee toimia aktiivisesti kansainvälisesti. Toteutunut venäjäjyhteistyö on hyvä esimerkki vaikuttavasta kansainvälisestä toiminnasta. Kuudes avainsana on *vuoropuhelu*, jota on ylläpidettävä käytännön toimijoiden, intressiryhmien, suunnittelijoiden, hallintoihmisten ja tutkijoiden välillä. Pelkkä uusi tieto monimuotoisuudesta ei ratkaise biodiversiteetin turvaamisen ongelmia, eikä vie meitä lähemmäs 2010 tavoitetta.